

Ne bízzuk a bürokrátákra

Interjú Parragh Lászlóval, az MKIK elnökével

Szerző Dirk Wölfer

Az elmúlt időben egyre gyakrabban szóba került a kötelező kamarai tagság visszaállítása. Támogatja-e ezt a törekvést?

Az MKIK és a Fidesz gazdaságpolitikusai egyetértenek abban, hogy Magyarországon is egy a kontinentális Európában bevált kamarai modellt kellene kiépíteni. Nálunk azonban a vállalkozói szerveződés és kultúra eltérő jellege miatt feltehetően nem a kötelező

köré is. Gondolok itt pl. működési engedélyek kiadására, telephelyek engedélyezésére, egyéni vállalkozói igazolványok kiállítására. Bizom abban, hogy eredményes lehet az erről szóló politikai alku, hiszen mindkét oldal tudja, hogy a magyar gazdaságot nem lehet rendbe rakni a gazdaság szereplői nélkül.

Milyen gazdaságpolitikát vár az új kormánytól?

A kétharmados többség óriási lehetőséget rejt magában a szükséges változások beindításához és végrehajtásához. Neki lehet állni pl. az önkormányzati rendszer reformjához vagy a pártfinanszírozás újraszabályozásához. Mindenesetre fontos konkrét lépésekkel bebizonyítani, hogy megváltozott a kormányzás iránya. Ehhez pedig csak korlátozott idő áll rendelkezésre. Az első lépések már egy-két hónapon belül meg kell tenni, különben elszáll a most még uralkodó bizalom egy határozott, cselekvőképes kormányzásban. A nagy szerkezeti reformokat pedig legkésőbb 2011-ben kell megkezdeni.

A DUIHK vállalati felméréseiben évek óta a bürokrácia az egyik legélesebben kritizált környezeti tényező. Mit kell, mit lehet tenni a bürokrácia ellen?

A bürokrácia nem csak bosszankodást okoz, hanem mérhető veszteséget is, hiszen Magyarország a bruttó haza termék csaknem hét százalékát „költi” adminisztrációra – kétszer annyit, mint a legtöbb európai ország. Ma az ország méretéhez viszonyítva túldimenzionált a központi és a helyi irányítási rendszer, és alacsony hatékonysággal működik. A bürokrácia csökkentését azonban nem lehet magára a bürokráciára bízni, ehhez elsősorban erős politikai akarat kell. Úgy látom, hogy ez egy nagy kihívás lesz az új kormány számára.

Ugyanakkor számos olyan terület van, ahol ésszerűsítéssel gyors, konkrét eredmé-

nyeket lehetne elérni: egy integrált adatszolgáltatási rendszer segítségével csökkenteni lehetne az adatszolgáltatások tömegét és gyakoriságát, szükíteni kellene a helyszíni ellenőrzések számát és terjedelmét, vagy olyan hatósági állásfoglalásokat kellene kiadni, amelyek egyértelműek és közérthetőek, és főleg kötelező érvényűek a szervezet valamennyi egysége vagy ellenőre számára.

A vállalati kritika másik tárgya a korrupció. Lát-e esélyt arra, hogy itt érdemi, tartós fordulat következzen be?

A legfőbb problémát abban látom, hogy a korrupció a hétköznapiok részévé vált. Ez pedig arra is visszavezethető, hogy Magyarországon meggyengült a szabályok betartását ellátó közhatalom.

A Transparency International által számított Korrupció Érzékelési Index Magyarországon a 90-es évek vége óta nem mutat javulást. Bár egyetérték azzal, hogy a korrupció érzékelt mértéke eltérhet a tényleges helyzettől, ami megerősíti, hogy érdemben nem javult a helyzet. Az, hogy ma egyre több szó esik a korrupcióról a médiában, a társadalmi vitában, már önmagában pozitív folyamatnak tekinthető, de szükség van egy alapvető gondolkodási, kulturális megújulásra. Véleményem szerint ehhez nincs szükség újabb és újabb intézményekre és szabályokra, csak a meglévőket kell betartani. A nemrég bevezetett „átláthatósági biztos” intézménye pl. nem életszerű.

Különösen a választási kampányban számos politikus követelte a hazai gazdaság kiemelt támogatását, miközben a külföldi befektetést ezzel inkább korlátoznák. Egyetért-e a különbségtétel?

Úgy gondolom, hogy a külföldi cégek sem egyformák. Számos olyan külföldi vállalat van, amely idehoz korszerű technológiát, itt végez kutatást és fejlesztést, hozzáadott értéket teremt,

Fotó: Székely Károly/Tanulmányi Verseny 2010

bővíteti itteni kapacitásait. Ehhez a körhöz tartozik egyébként a német vállalatok többsége is. Ugyanakkor léteznek olyan külföldi vállalkozások is, amelyek egyszerűen csak erőforrást szívnak el az országból, pl. a kereskedelem terén. A negatív hangok feltehetően e csoport tevékenységének tudhatók be. Egy általános multi-ellenesség azonban veszélyes, mert elbizonytalanítja az előbbi vállalati kört is. Számításaink sze-

rint az országban 200-300 ezer olyan kis és közepes cég van, amely hosszú távon is versenyképes lehet. Elsősorban működőképes hazai beszállítói láncok kellene, amelyek összekapcsolják ezt a kkv-s kört az országban tevékenykedő nagy, többségben külföldi vállalatokkal. Ily módon egyébként a külföldi céget is jobban lehet integrálni a hazai gazdaságba: ha „ittthon” szerzik be alkatrészeit, akkor ez erősítheti a magyarországi jelenlét melletti elkötelezettségüket is.

Ön hosszú ideje bírálja az uniós források felhasználásának intézményes rendszerét. Milyen jellegű változásokra lenne szükség?

Az uniós források odaítélése elrugaszkodott a vállalati világtól, állam az államban. Nemcsak saját intézményrendszere van, számtalan közreműködő szervezettel, hanem saját nyelvezete is. A vállalatok úgy ítélik meg, hogy a pályázati rendszer deformálja a piacot, költséges, de nem hatékony, és sajnos a korrupció melegegya is. Itt gyökeres fordulatra van szükség.

Alapelvként úgy kell kialakítani a rendszert, hogy a források feletti rendelkezés jogát azokhoz a szervezeti egységekhez rendeljük, amelyek felelősek a feladatok ellátásáért. Nagy előrelépés lenne az is, ha a hazai pályázatok nem támasztanának több és szigorúbb feltételeket, mint amennyit az Unió előír.

Abban majdnem teljes az egyetértés az országban, hogy rossz a szakképzési rendszer. De hogyan nézne ki egy sikeres szakképzési modell?

A szakképzési rendszer hiányossága zetszeresen is káros. Az egyik oldalon a tanulók nem szernek a munkapiacra jól értékesíthető tudást, a másik oldalon a vállalatoknál szakemberhiány mutatkozik, ami a nemzetgazdaság versenyképességét, növekedési lehetőségeit is veszélyezteti. Az egyik legsürgősebb teendő a szakképzés állami irányítása, széttagoltságának megszüntetése. Ma irányítói jogkörrel két, és flügve-

A magyar szakképzés egyik leggyengébb láncszeme a gyakorlati képzés alacsony súlya.

lő jogkörrel 11 minisztérium foglalkozik szakképzéssel – ez nem tartható. Nem kellően tisztá a különböző szakképzési formációk, intézmények profilja, az egymás közötti viszony, ill. munkamegosztás. A magyar szakképzés egyik leggyengébb láncszeme a gyakorlati képzés alacsony súlya. A munkával egybekötött szakképzés kiterjesztéséhez a megfelelő intézményi alap mellett szükség van a gazdálkodók érdekeltségi rendszerének kiterjesztésére és a szakképzéssel járó vállalati terhek csökkentésére is.

Többször kritizálta a gazdasági kérdések „fiskális szemléletű megközelítését”, amely figyelmen kívül hagyja a növekedési szempontokat. Fordulatra számít ezen a téren?

Egy egyensúlyi pálya betartása feltétlenül szükséges a jövő szempontjából. A „laza fiskális – szigorú monetáris politika” viszonyt meg kellene fordítani. Ezt viszont nem az elmúlt évek során végrehajtott egyszeri kiadáscsökkentés folytatásával lehet és kell elérni, hanem szerkezeti átalakulással, a növekedés ösztönzésével. Ilyen értelemben nekem tetszik a Fidesz eddig hirdetett gazdaságpolitikai irányja.

2000. októberében vette át az MKIK elnöki posztját. Folytatni szeretné ezt a munkát?

2012-ig szól a megbízatásom. A következő két év számomra rendkívül nagy kihívást jelent, hiszen ebben az időszakban lehet és kell gyökeresen átalakítani a magyar kamarai rendszert, elsősorban a jogi alapok megteremtésével, és ezt követően egy új intézményi, szervezeti rendszer létrehozásával, és működőképessé tételével. Ebben teljes erővel szeretnék részt venni.

Az teljes interjú további válaszokat tartalmaz, pl. a költségvetési és a monetáris politikával kapcsolatosan. A teljes szöveget honlapunkon talál: www.duihk.hu/wirtschaft/aktuelle-nachrichten

NÉVJEGY

Parragh László, 2000 óta az MKIK elnöke

Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK)

1868: bevezetik a kötelező kamarai tagságot

1948: létrehozzák felállami jellegű

Magyar Kereskedelmi Kamarát

1994: újból intézményesítik a hagyományos kamarai rendszert

2000: megszűnik kötelező kamarai tagság

2010: A kamarának mintegy 43 ezer tagja van.

tagság útját kellene járni, hiszen pl. egy teljes körű, kötelező jellegű regisztrációs rendszerben is megvalósítható lenne az a cél, hogy a Kamara átfogó rálátással bírjon az összes gazdasági szereplőre. Ilyen felállásban pl. a szakképzés, a szakmai mesterképzés vagy a kereskedelemfejlesztés kerülhetne a kamarákhoz, de az önkormányzatok és egyéb engedélyező szervek gazdaságot érintő hatósági feladat-